ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2024 рік

№ 12(397)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

У Дніпрі відбулася презентація нової гумористичної віршової книжки Фіделя Сухоноса «Жовтневі пародії». Це невеличка збірка пародій на вірші, як відомих поетів, так і поетів-початківців.

“У всіх народів мова — це засіб спілкування, у нас це — фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох — це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» — *незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен»*

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Представництва редакції:

У США: Promethean’s Retort P.O.Box 35 Lyndhurst, N.J. 07071-0035 USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J. 07069, USA;

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна

Телефон: (050) 340 - 28 - 27

e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Електронні версії журналу *borysten.com.ua*

Долучайтесь до нас у соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн журналу “*CatArt*”

Видавець Видавничо-поліграфічний центр вул. Воскресенська, 11 49000 місто Дніпро Україна

Папір офсетний. Друк цифровий Щомісячник, наклад: 1500 примірників

“Адреси доброти”

ВЕЛЬМИДОСТОЙНІ ДОБРОЧИНЦІ!

В Україні лютує війна і навіть складно описати що ми нині переживаємо. Війна приносить за собою кров, розруху і біль від втрат. Йде країною, залишаючи по собі страшні сліди, болісні і незворотні. Ми відбудуємо дороги, будинки, театри, лікарні і пам’ятники. Але ми не зможемо оживити тих, кого вбила ця війна. І в часи війни нам потрібно вшанувати загиблих, оплакати їх і зберегти у своєму серці. Бо наше горювання за втраченими - сила, що зцілює, прояв любові до них.

А найголовніше нам потрібно допомагати Збройним силам України, нашим захисникам. Доземний уклін добродію Василю Стану (Boston, MA.,) , який вкотре сягнув жертовно кишені заради захисту України. А саме уділив кошти на пресовий фонд журналу «Бористен», не забув про потреби «Просвіти» у Кривому Розі та переслав добровільні датки для потреб Фундації «Прометеїв ответ».

У черговий раз на гуманітарні і видавничі цілі в Україні пожертвувала Управа ТУМ з США (голова Віра Боднарук) . Зворушені ми так само доброчинною допомогою родини Галини Грушецької з Чикаго (США), яка подбала про теплу білизну для бійців ЗСУ та різдвяні дарунки для стареньких в Україні.

Добродійна родина Василя та Ольги Карпенко (Monroe, MI.,) пожертвувала кошти на потреби українських захисників, для веселого Різдва сиріт у Дніпрі та для видання збірника «Українські берегині». Давній приятель журналу Олександер Полець (St..Anthony, MN.,) зафундував на пресовий фонд журналу та на потреби Фундації «Прометеїв ответ».

Влас. інформ.

----- Зміст -----

Стор.1 Адреси доброти Стор.2 Нова книга
Стор.3 Українське Різдво на Флориді
Стор.4 У Дніпрі Володимир Кільченський презентував нову книгу «Хронометри війни: 2022-2024 рік»
Стор.5-6 “Рубрика «Дебют у «Бористені»”
Стор.7 Літературна «вечеря» з головою Дніпропетровської обласної організації НСПУ Фіделем Сухоносом
Стор.8 Знання може врятувати світ
Стор.9 УКРАЇНКА КАРТВЕЛЬСКОГО ПОХОДЖЕННЯ
Стор.10-12 СВІДОК ЦІЛОГО СТОЛІТТЯ: ДО СТОРІЧЧЯ ІВАНА БУРТИКА
Стор.13 Не підлягає забуттю
Стор.14-16 Біль лікується любов’ю
Стор.17-18 Дев’ятирічна волонтерка: як маленька дніпрянка збирала донати на привітання дітям військових
Стор.19 Колонка редактора
Стор.20-26 Наша Церква

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті
borysten.com.ua

Нова книга

-----У Дніпрі відбулася презентація нової гумористичної віршової книжки Фіделя Сухоноса «Жовтневі пародії». -----

Це невеличка збірка пародій на вірші, як відомих поетів, так і поетів-початківців. Назва пов'язана з тим, що вся поезія була написана автором протягом жовтня 2024 року.

*«Мета збірки полягає в тому, аби навіть у наш важкий час знайти привід для посмішки, знайти привід замислитись над гарним, приємним і добрим. Фідель Сухоніс цією збіркою довів велику різноманітність своїх обдарувань, і не лише творчих. Ми його, себто читачі, знаємо найперше як прозаїка, публіциста, і ось поезії які викликають як і добру посмішку, так і насолоду від почутого віршованого слова. Окрім того з приходом на посаду голови Дніпропетровської обласної організації Національної спілки письменників України значно пожвавішала діяльність нашої організації. Сьогодні письменники нашого краю стали більш помітними,про їх творчість знає більш широкий загал. Тому ось такі зустрічі які сьогодні відбулися у стінах Дніпропетровської обласної бібліотеки є ще одним цьому підтвердженням», **- наголосила модераторка заходу, дніпропетровська письменниця Еліна Заржицька .***

Також ця збірка покликана так само пропагувати творчість сучасних українських поетів оскільки, в ній вміщені пародії на авторів як добре знаних, так і авторів початківців.

Уляна Романова,

Фото Володимир Федоріщев

Українське Різдво на Флориді

Українська громада у південно-західній Флориді мала нагоду показати зразки своєї культури та заспівати українських і американських колядок у суботу, 7-го грудня ц.р. в центрі парку міста Венис на Флориді. Це вже другий рік, що українська громада організувала святочну Різдвяну програму,
щоб подякувати своїм сусідам і приятелям американцям за підтримку, яку вони надають Україні та її народу в жорстокий час нападу Москви на Україну.

На фото: др. Юрій Шевчук і Віра Боднарук

Під наметом можна було оглянути зразки української народної творчості та святочний Різдвяний стіл. Тут також був стіл з різдвяними прикрасами які виготовили членкині Союзу Українок Америки (СУА-56 Від.) під проводом Богдани Пужик. А виставку фотографій з руїн в сучасній Україні та поранених її жителів підготовила Анна Мацілинська.

Альтанка в якій відбувалася святочна програма була прибрана вишиваними рушниками, а перед нею був великий напис з колядниками: "Merry Christmas" та "Христос Рождається". Ведуча програмою
Богдана Пужик коротко розповіла присутнім гостям про українські Різдвяні звичаї та перекладала англійською мовою зміст українських колядок.

Програму відкрила бандуристка Зиновія Заковоротна, учителька з Криму, яка проживає тепер на Флориді. Вона виконала на бандурі "Merry Christmas" та віночок Різдвяних пісень. Новостворений дитячий хор "Світанок Флориди" під проводом маестра Олега Майовського виконав "Ой над Вифлеємом", "У полі, у полі", "Ангели в небі" та "Радуйтеся усі люди".

Баритон Максим Вишкварок, який недавно прибув на Флориду, віконав "Добрий вечір тобі" та "Старий рік минає". Від родини Мироник, яка походить з Буковини і співає разом вже багато років, ми почули "Віночок Різдвяних пісень", "Радій і співай" та "Веселіться небеса". А 12-літня Олександра Кабачій, яка прибула до Флориди в 2022 році, була лавреаткою на міжнародних фестивалях, виконала "Святий вечір". Наступний виступ був 14-літної Жізелі Бебик, яка грає на скрипці від 8 років. Вона виконала "Hallelujah" і "Angels we have heard on high".

Знана в Україні як співачка фолкльору Вікторія Луганська виконала пісню "Роди, Боже, жито", а разом зі своєю донею Дариною, яка була нагороджена на багатьох фестивалах , вони співали "Ой ясна-красна калина у лузі" та "Щедрик".

Програму завершив церковний хор св. Марії, під проводом др. Юрія Шевчука, колядою "По всьому світі" , дуетом "Adeste Fidelis" (Оксана Пясецька і Юрій Шевчук) та "Бог Предвічний".

Розголос про "Українське Різдво у Венис" був описаний у місцевій пресі. Щира подяка організаторам цієї імпрези : Богдані Пужик (ведуча програми), Іні Тунстан (голова 56 Від. СУА), Юлі Даніловець (програма), Ліді Білоус, Дарії Томашоскій, Каті Шевчук, Юрієві Шевчуку (фотограф), Анні Мацілинській,
Галі Лісничій, Вікторові Лісничому, Олі Бабчук і Лесі Попель.

Віра Боднарук, голова
Громадського Комітету
Південно-західної
Флориди

У Дніпрі Володимир Кільченський презентував нову книгу «Хронометри війни: 2022-2024 рік»

Хоча рік 90-тя утворення Дніпропетровська обласна організація НСПУ добігає кінця, не зменшуємо діяльність з ознайомлення громадськості з літературним доробком свого членства.

18 грудня відбулась творча зустріч січеславського романіста Володимира Кільченського зі студентами і викладачами Дніпропетровського національного університету імені О. Гончара.

Письменник розказав про свої історичні розвідки, заглиблення у минувшину під час роботи над романом «Скарби Ненаситця»; творчі пошуки концепції і розвиток сюжетних ліній сучасного роману про льотчиків (до речі, колег по професії) «За київським часом», і – головне – презентував збірник есеїв «Хронометри війни: 2022-2024 рік».

«Потішило зацікавлення рідним словом саме молоді. Це надає надію на кращу долю нашої нації, – впевнений Володимир Андрійович».

Привітали з новою книгою Володимира Кільченського не тільки учасники імпрези. Голова правління ДОО НСПУ Фідель Сухоніс у вітальному слові зазначив: «Глибоко переконаний, що сьогодні письменник мусить шукати різні форми для пропаганди нашої куль тури. Лише академічними імпрезами для 10-15 чоловік справу не зрушити. Як саме діє Дніпропетровська обласна організація НСПУ? Це і пропаганда Православної Церкви України, і нашої культури та звичаєвості тощо. Зрештою, до молоді слід намагатися достукатися мовою музики, спорту, драматургії... Так, між іншим, вже давно пропагують свою творчість літератори на Заході. Будемо і ми рухатись у цьому напрямку».

Віват пілоту-романісту Володимиру Кільченському!

Зумів достукатися до сердець присутніх: як юні, так і старшого покоління. Зрештою, інакше не може бути, коли людина у буквальному сенсі літала на своїй роботі...

Прессслужба ДОО НСПУ

“Рубрика «Дебют у «Бористені»”

******

За довгі роки редагування нашого щомісячника у мене не було нагоди ознайомитися з такими ворохобними і емоційно насиченими віршами, з таким без перебільшення меморіальним виданням. Йдеться про збірник , як зазначено в анотації, вінків сонетів та поезій «Бо така Україна».

Автор книги Лариса Власенко із міста-трударя Павлоград, що у Західному Донбасі. Не даремно твердить народна мудрість – у житті як на довгій ниві. Ось і пані Лариса Власенко виявляється з тих персонажів, який, напевно, мав таки перетнутися з моєю робітнею. Хоча б тому що ця поетеса була доброю приятелькою Андрія Федоровича Коцюбинського. Як не прикро, але нині вже покійного, котрий жив і працював так само у Павлограді. Талановитий письменник, журналіст для «Бористену» він був немов би хрещений батько. Адже у непрості 90-ті, у часи становлення щомісячника Андрій Федорович невтомно та з вигадкою виконував обов'язки відповідального секретаря журналу. У ті часи, коли комп'ютерна грамота ще була слабо знана в Україні, робити це гарно було доволі не легко.

І ось тепер на моєму робочому столі , видана у часи страшної московської навали, поетична книга Лариси Власенко. Поезія… Таке, здавалося б, просте слово в сучасному світі. Але цілий рушій, що здатен розпалити не одне крижане серце. Та чому поезія важлива в житті людини і взагалі чи потрібна людям поезія?

Ми перейшли межу нового тисячоліття – часу потужних інформаційних ресурсів і технологічного прогресу. Сьогодні телебачення та Інтернет увійшли практично в усі сфери життя. І люди почали забувати про естетичні цінності й духовний розвиток. Вже не потрібні книги, не потрібні письменники. На жаль, часто доводиться чути: навіщо оті вірші? Позаяк поезія - це важлива частина життя. Це не просто слово. Це те, що розпалює вогник у наших душах , змушує сміятися, плакати, насолоджуватись прекрасним. А ще не забуваймо, що саме в багатобарвності й могутності рідного слова живе й процвітає народ. Мистецтво вічне, його не знищити. Просто треба вміти цінувати.

І власне книга Лариси Власенко сповна відповідає вище згаданому. На початку цих рядків я зазначив, у мене не було нагоди ознайомитися з такими ворохобними і емоційно насиченими віршами, з таким без перебільшення меморіальним виданням як книга «Бо така Україна» . Причина - видання присвячене зниклому безвісті сину авторки Дмитру Володимировичу Власенко, який ще у 2022 році став на захист від московських людожерів нашої Вітчизни. У пані Лариси загалом шестеро дітей, бо надія на повернення Дмитра не залишатиме її зрозуміло до останнього подиху. Позаяк талановита поетка як мати вже здійснила свій громадянський подвиг. І справа не у кількості нащадків, а у тому потужному духовному стрижні, який заклала у своє продовження на планеті Земля Лариса Власенко. Та її письменницька діяльність це ще один наріжний камінь у фундамент держави Україна. Насамкінець також хочеться подякувати її найменшій доні красуні та мисткині Анні Кизенко за організацію цієї публікації.

Фідель Сухоніс, шеф-редактор

*****

А ти куди? За щастям, Україно?
До кого ти? За визнанням в світи?
Та тут же і медово, і полинно,
А небочко високе, лиш рости.
Рости ж своїми дочками й синами,
Надійним українством височій,
Бо доки ж ми по щастя –за панами,
Бо доки ж? Все стидаємося – «чий»?
Та чий же я, я український, світе,
Оце такий, як бачите – міцний
І руку маю, силою налиту,
І розум є, і заспів голосний…
Бач, тільки й є, що заспіви та руки,
А от про шану світе, мовчимо.
Коли нам владна увірветься мука?
Коли себе любові навчимо?
Розумної – до себе, до країни,
До праці на своїй таки землі,
Щоб не шукала долі Україна
В світах, затим, що діти все малі.

*****

Різдвяні ночі дивовижні й нині
І незабутні спогади дитинні,
От тільки стали нижчими хати
І стрімко вже не прагнеться рости,
Там сніг скрипів інакше під ногами
І вабив плин життя між берегами,
І мріялось сміливо – ось коли…
А ми тепер ті самі, що були
В дитинстві, яке так тепер далеко,
І кожного впізнати просто й легко.

*****

Ось уже й рік пробіг, добіг скінчився,
А ти, душе, без відпочинку вчися
І втомлюйся, і між людей ходи –
Не бійся – врешті визріють плоди,
А смакуватимуть, як доглядала –
Чи вдало працювала, чи не вдало,
Чи до ладу велися всі розмови,
Чи одбиралося сумлінно слово –
Ось-ось зашурхотить в руках сторінка
І виявиться враз ціна ужинку –
Чи тут моє не схибило перо,
Чи твір цей на Любов, чи на Добро?

*****

І не зів'яне слово, не зів'яне
Іще жаданішою книга стане
Попри смартфони, книги електронні,
До гарних книг відкриються долоні,
Обкладинку погладять в сподіванні,
Що мить зігріє книги розгортання,
І ось на тій сторіночці, можливо,
Проллється в душу благодатна злива…
Ще пам'ять зберігає, як колись
Саме книжки відкрили безліч місць,
Тенденції, особи, відкриття
Лягали в досвід власного життя,
І вже, поклавши книгу на полицю,
Упевненість – вона ще знадобиться,
Виводила в реальний світ живий,
Світ швидкоплинний, кожну мить новий,
Де недоречна жодна віртуальність –
Лиш дружній потиск, блиск очей, реальність
Жива розмова, лагідна, чи гостра
Дає можливість зміцнення і зросту
Отже, ніколи не зів'яне слово -
Книга своїй висоти візьме знову.

*****

Святкові дні, дзвінки, послання щастя
І радості, й багатства, і добра…
І жодної поради, як удаться
Всім побажанням… Отака пора
Примушує зібратися на силі,
Згадати ближніх, свій згадати рід,
Щоб разом подолати скрути хвилі
І не пустити до своїх воріт,
А у дворі зріднею дійсно добре
І щастя, й радість тепляться в очах,
І змога відчувається хоробра,
Щоб дух гарячий в серці не прочах
І не прочахне, розгоряється буде,
Дні свят зігріє і буденні дні –
Багаті, бідні – всі ми, врешті, люди…
Наразі, всі свята у нас сумні.

Автор Лариса Власенко

Пресслужба ДОО НСПУ

Літературна «вечеря» з головою Дніпропетровської обласної організації НСПУ Фіделем Сухоносом

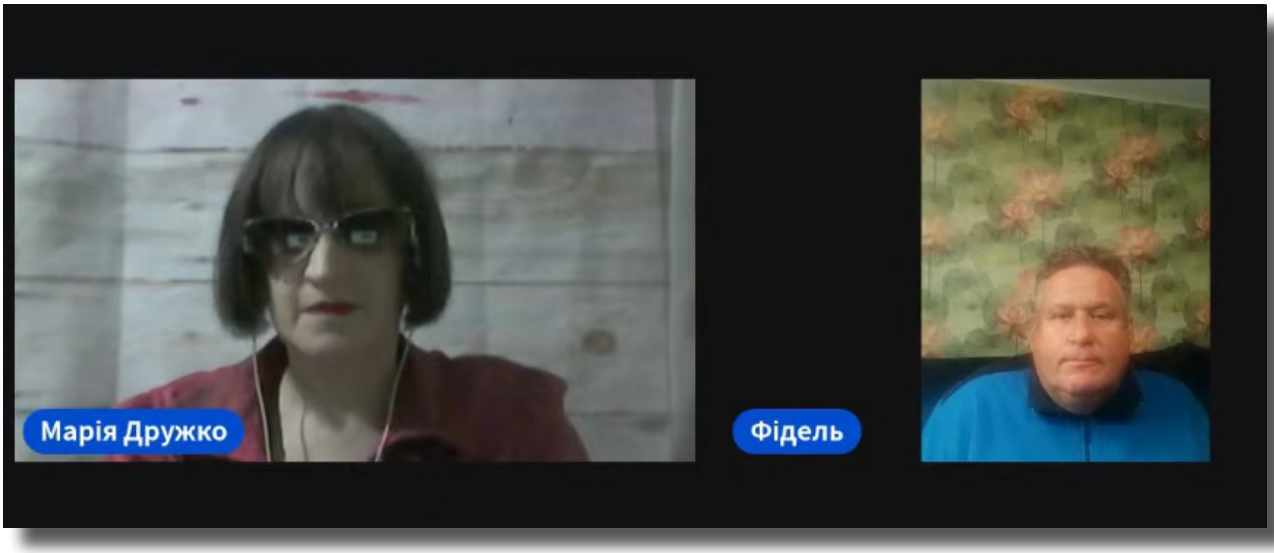

Він не вміє добре покласти кахель на кухні, але ось уже 33 роки щомісяця видає свій авторський часопис «Бористен». Він любить рибалити і варить смачне варення, а проте обирає більшість часу приділяти волонтерській, громадській діяльності та літературі. Ось із таким гостем, головою Дніпропетровської обласної організації Національної спілки письменників України Фіделем Сухоносом ми вечеряли нещодавно на ютуб каналі видавництва «Дружко» @drug_druk

Виявляється, до НСПУ письменника і публіциста Ф.А. Сухоноса прийняли ще у XX столітті! Отож, відповідаючи на моє запитання щодо того, чи змінилась українська література відтоді, пан Фідель розповів чимало цікавого про саму Спілку і про те, що писали тоді і що пишуть сьогодні українські письменники. На думку мого співрозмовника, пострадянська вітчизняна література пережила кілька періодів:

– 90-ті роки – розгубленість і пошук себе,

– 2000-ні – самоусвідомлення як письменників незалежної України,

І, починаючи від Революції Гідності 2013-2014 рр., українські письменники вже є нероздільними з нашим суспільством і пишуть про те, що хвилює кожного з українців.

Мандруючи світом, популяризуючи вітчизняну літературу і культуру, пан Фідель познайомився з представниками української діаспори у США, Канаді, Бразилії та інших країнах. «Освоєння сучасних інформаційних технологій (соцмережі, месенжери, ютуб, тікток тощо) та знання англійської – це важливі інструменти для популяризації українського мистецтва», - говорить голова ДООНСПУ і радить колегам по перу й авторам-початківцям не пасти задніх у блогерстві та вивченні Інглишу: «Біля 45% населення нашої планети розуміє англійську мову. Натомість лише 2% землян говорить російською, яку ось уже майже 400 років нав'язують Всесвіту як супер популярну мову», - зауважує пан Сухоніс.

Дізнатися більше про нашу літературну вечерю ви можете за посиланням нижче. Наразі ж пам'ятайте: читаючи і слухаючи сучасних авторів, ви разом з нами створюєте свіжу українську літературу.

Про літературну «вечерю» тут:

Знання може врятувати світ

Щоб зрозуміти, хто – що, є воїн московит є дуже просто: це є людина з рушницею в руках яка цілится на тебе, щоб тебе вбити. А щоб зрозуміти чому ця людина це робить, навіть не знаючи тебе, треба пошукати відповідь в історії.

Людські племена організовувалися під управлінням ватажка, який здобув собі кількість добра і прибічників, щоб стерегли і його і його добро. Інші люди приєднувались до гуртка цього ватажка для захисту. Щоб був послух у племені, ватажок карав непослухяних. Згодом цих ватажків називали королями, а в московії царями. Щоб мати більшу владу над своїми підлеглими, ці королі і царі взяли ще й церкву під своє крило, щоб втримувати свою владу. Як результат, більшість населення були виховані як послушні кріпаки. Це й привело нашу розмову до того, хто є той військовий московит, що цілится на тебе.

Подібна історія відбулася в західній Європі в середньовіччі, тільки там владу мала каталицька церква. У пізніші роки, коли протестанізм відхилив деякі країни від католицизму і права людини були вписані в конституціях тих країн, контроль над людиною підупав.

Щоб завершити цей вступ треба щось сказати і про розвиток українського суспільсева. З давніх давен коли на українських замлях процвітала трипільська культура ми знаходимо залишки міст в яких проживало до 10.000 людей і там ніяких ознак якогось керуючого ватажка не знаходимо. Коли в середньовіччі життя населення на українських землях було організоване по племенах у них головним керуючим органом бело віче, складене зі старших чоловіків. Навіть і в княжі часи для вирішення важливих срав князь скликав віче. Козаки оберали своїх ватажків голосуванням, пілкидом шапок. Перша в світі писана конституція була в Україні, написана Пилипом Орликом про козацькі права. Українська Православна Церква була і є найбільше демократичною, за це її дуже не любили церкви заходу і ще й досі її нелюбить церква московитів. Дуже цікавий дослід, в цій ділянці, написав Олександр Саган, “Українське Православ’я: Формування та Особливості Розвитку.”

Вертаємось знову до початку, що робити з тим військовим московитом, що цілится на тебе? Розв’язати цю дійсність є досить складно. Нам є відомо, що організувалося “Товариство Деімперіалізації” яке складається з членів з понад 120 країн імперії. Колиб їм влалося розвалити імперію, а тоді що? Всі ті люди які були виховані з менталітетом кріпака, що вони будуть робити? Вони будуть шукати поради автократа щоб той сказав їм, що робити. А це те, щой робили досі!

Щоб виправити цю дуже складеу ситуацію, Товариство Деімперіалізації має почати з перевиховання людей. З людей з менталітетом кріпака на думаючих людей. Зробити це, товариство має знайти умілих письменників, які б дуже доступною мовою написали такі книжки, та не книжки, а брошурки:

1. Що є демократія, як демократія працює, та те що демократія є відповідальністю кожного хто в ній живе.
2. Депутат, які його завдання. Вияснити, що депутатом може бути тільки той хто живе в околиці виборця. Його діти там ходят до школи, його родина там лікується...
3. Яка має бути система суду, як вона працює...
4. Про власність, як вона має бути зареєстрована, податки на неї: місцеві – державеі, оплата шкіл, доріг, поліції...
5. ...

Люди які розвалять імперію мають знати, що їм треба робити щоб знову не підупасти під автократію. Потрібно щоб всі ці книжечки писалися професійними людьми і дуже доступною мовою. Потрібно знайти гроші щоб друкувати ці книжечки в сотнях тисяч примірників і постійно шукати спосіб як їх доставити до читача. Це буде дуже важко, але й дуже потрібно.

Ця справа візьме декілька років, щоб перевиховати того воїна кріпака на думаючу людину. А коли цього не буде зроблено, тоді залишиться той самий воїн, з менталітетом кріпака, який цілится на тебе.

Олександер Полець (США)

УКРАЇНКА КАРТВЕЛЬСКОГО ПОХОДЖЕННЯ

Історія щомісячника Бористен це у значній мірі літопис вітчизняної культури і, зокрема, Січеславщини. Час той сховався за далекою горою, коли на шпальтах журналу з'явилася перша публікація, про зовсім юну співачку картвельського походження Тамілу. Зростала обдарована солістка, а наше видання час від часу вміщувало дописи про її творчу кар'єру. Сьогодні Заслужена артистка естрадного мистецтва України Таміла Джоніївна Гваджаіа на вершині свого мистецького Олімпу. Особливу симпатію і повагу викликають у бористенівців її системні концерти на підтримку ЗСУ. А редакційні підшивки мило зберігають пам'ять про перші мистецькі кроки титулованої нині співачки.

З перших днів війни Таміла Гваджаіа прийняла рішення і створила проект "Слава Україні та героям" для підтримки ЗСУ. Проект створено для проведення благодійних концертів для Захисників і Захисниць, тимчасово - переміщених осіб, людей з інвалідністю. Метою якою є популяризація патріотичних пісень, підтримку та збереження національної ідентичності українського народу. Таміли Гваджаіа виконує авторські пісні Тетяни Князєвої Заслуженої діячки мистецтв України яка є волонтером, громадською діячка, поетеса. Музика композитора Віталія Вініченко. Також в концертної ропрограмии приймають участь талановита творча молодь нашої області. Зараз триває благодійний тур у м.Дніпро та Дніпропетровської області. Запланований концертний тур в інших областях нашої державі та за кордоном. Концерти вже відбулись у Дніпровському будинку органної і камерної музики, Будинку культури с.Степове, Будинку культури с.Олександрівка, Тритузнчнському СБК, КДЦ "Іскра" та в ін.

Влас. іформ.

На світлині: Таміла Гваджаіа та шеф-редактор журналу «Бористен» Фідель Сухоніс багаторічні приятелі. Архівне фото

СВІДОК ЦІЛОГО СТОЛІТТЯ:
ДО СТОРІЧЧЯ ІВАНА БУРТИКА

У грудні поточного року виповнилося б 100 років відомому в Українській діаспорі Америки громадському діячеві ІВАНУ БУРТИКУ (1924-2021).

Св. пам. І. Буртику не судилося дожити до свого 100-річчя лише три роки. Проте, незважаючи на досить поважний вік, він до останнього подиху залишався активним у діаспорних справах – очолював Раду оборони і допомоги українцям Українського Конґресового Комітету Америки (брав членство в УККА від 1950 р.), був довголітнім заступником Голови Фундації Українського Вільного Університету, фактично зорганізувавши її у США в 1970-х рр. минулого століття.

Іван Буртик – автор кількох книжок та сотень статей, просякнутих любов'ю до України, її народу й усього українського, оскільки й сам мав походження з багатостраждальної Української землі. На його долю випало непросте життя, впродовж якого він неодноразово ставав не тільки свідком, але й учасником бурхливих подій XX століття.

Залишившись у чотирирічному віці без матері, Івась вже змалечку був небайдужим до тих, хто потребував допомоги. Часом він тихцем, потайки від батька, допомагав своїм друзям-одноліткам. Важливо зазначити, що малий Буртик зростав у тодішній Галичині, яка попри полонізацію та на відміну від советизованої України була більш освіченою та національно свідомою. Вона не була виморена Голодомором і до 1939 року не знала сталінських репресій. А відтак тогочасний суспільний устрій ще дав можливість усім, хто належав до Буртикового покоління, надихатися того цілющого повітря, якого вже не було дано ковтнути тим, хто народилися в Україні пізніше.

Як згадував у наших бесідах сам Іван Буртик, старше покоління ще встигло прищепити їм цю жагу до всього рідного, національного, рівно ж як і усвідомлення бути корисним своєму народові й боронити його від будь-яких поневолювачів, що сунули на Україну чи то зі Сходу, чи то із Заходу.

Ця сформована ще в юному віці громадянська позиція Івана Буртика була у подальшому загартована роками й десятиліттями громадської праці. І найважливішим принципом тієї роботи був один: понад усе – працювати в ім'я Української ідеї, без найменшої вигоди для себе.

Таку громадянську позицію можна порівняти, мабуть, зі священичим покликанням, коли молода людина ще на початку свого квітучого буття свідомо відмовляється від світських спокус в ім'я високого служіння Господеві – заради піклування про людей, що є поруч.

Вірогідно молодий Іван Буртик, маючи таку позицію, міг би стати добрим священиком. І чи не тому він – підпільник ОУН, а потім вояк Другої дивізії Української Національної Армії, яка встигла відзначитись у боях наприкінці квітня 1945 р., – врятувавшись після поразки від радянського полону й перебуваючи на теренах повоєнної Німеччини, вписався спочатку на Теологічні студії, а потім вступив на Філософічний факультет Українського Вільного Університету (УВУ), який тоді ж перебрався з Праги до Мюнхена?

Щоправда, як жартував пізніше пан Іван, вже до року часу він зрозумів, що «наука філософія не має ані початку, ані кінця, а це не співпадало з моєю натурою. Тому з нового навчального року перейшов на правничо-економічний факультет». Отже, верх взяло прагнення до конкретики, де, за його зізнанням, результат «можна бачити».

Першим таким результатом була участь у відновленні в 1946 р. Спілки Української Молоді (СУМ), заснованої ще у 1925 р. на теренах України і невдовзі знищеної там радянщиною. Іван Буртик належав до найактивніших організаторів відділів СУМу в повоєнній Німеччині.

Разом з тим, ставши студентом УВУ, Іван Буртик заохочує таборову молодь до облаштування приміщень вцілілого шкільного будинку для організації в ньому університетських навчань, а також переймається збірками по таборах коштів на утримання цього унікального й до сьогодні Українського вищого навчального закладу. Згадана допомога – від щирого серця – стала кредом юнака й на подальші, насичені громадською працею роки його життя.

Перебравшись у жовтні 1949 р. до Америки без жодного цента в кишені, Іван Буртик не тільки дає собі раду, але знов піклується про свою Альма Матер – УВУ. Разом із однодумцями він активно включається в роботу з підготовки відзначення у грудні 1951 р. в Нью-Йорку 30-ліття УВУ. Це зацікавило не лише певні кола української інтелігенції та колишніх студентів Університету, яких теж чимало виїхало до США, але й пресу, що почала інформувати спільноту про діяльність у Німеччині Українського Вільного Університету. І вже до кінця 1950-х років у Америці діяло Товариство Алюмнів і Приятелів (ТАП) УВУ, що нараховувало 11 філій по громадах українських поселень.

Саме І.Буртику належала ідея відзначення і 50-ліття УВУ – Золотого Ювілею Університету, який припадав на 1971-й рік. Було утворено й святковий Комітет, а І.Буртика обрано його головою. Урочисті святкування відбулись не тільки в Нью-Йорку, Нью-Джерзі та в українських поселеннях Америки. Доповіді про Золотий Ювілей УВУ було виголошено також у Канаді та кількох країнах Південної Америки.

Після цих успішних відзначень, і знову ж таки за ініціативи пана Буртика, було однозгідно вирішено переназвати ТАП УВУ – на Тимчасову Фундацію УВУ й організувати Постійний Фонд, основний капітал якого не можна було б рухати. Це мало б стати ґарантованою фінансовою підтримкою Університету хоча б на адміністраційні потреби. Отже, рік Золотого Ювілею Українського Вільного Університету став дуже важливим як для самого закладу, так і для зародку Постійної Фундації на його підтримку.

Щодо Постійної Фундації для УВУ, то рішення про її започаткування було прийняте на Спільних Зборах членів Тимчасової Фундації 19 травня 1973 р. По довших трудах Фундацію УВУ вдалося заінкорпорувати як легальну фінансову інституцію. Першою юридичною адресою Фундації стала приватна адреса Івана Буртика, як тогочасного Голови – у місті Кліфтон Стейту Нью-Джерзі. Так, нарешті, було офіційно оформлено Фундацію УВУ, початки якої пан Іван заклав ще збірками у Мюнхені.

По двох наступних роках наполегливої праці, а саме 20 жовтня 1975 р., Федеральний Уряд США визнав Фундацію неприбутковою інституцією. Це стало великим досягненням для Фундації, оскільки давало жертводавцям юридичне право відраховувати суми своїх пожертв, зложених на УВУ, від належних до сплати федеральних податків.

Відтак саме Івану Буртику довелося стати не тільки фактично основоположником Фундації УВУ, але бути першим її Головою. Пізніше він щоразу обирався заступником Голови Фундації й залишався на цій посаді до останніх своїх днів. Пан Буртик завжди підкреслював, що мета Фундації – і в минулі роки, і в теперішню пору – піклування про існування Університету, який, на жаль, до цього часу не має фінансової підтримки з боку Української держави.

Порадіймо, що в річницю 85-ліття УВУ маґістр Іван Буртик отримав звання Почесного Доктора Університету за багаторічну сумлінну громадську працю на користь цього вишу, а роком пізніше був удостоєний медалі Святого Князя Володимира – найвищої нагороди Світового Конґресу Українців (СКУ).

Слід наголосити, що Іван Буртик за своїм основним фахом довгі роки працював на посаді інспектора охорони здоров'я. Але чимало часу приділяв також громадській роботі в Екзекутиві Українського Конґресового Комітету Америки, в якому очолював Раду оборони і допомоги українцям. І окремо варто зазначити, що серед турбот і піклувань пана Івана особливе місце посідала допомога українцям майже незнаного в Америці Казахстану.

До 1997 р. Казахстан залишався невідомим і для самого Івана Буртика. Бо тільки в згаданому році йому вдалося розшукати й відвідати у цій далекій Азійській країні свого рідного брата Петра – єдиного, хто вижив зі всієї великої родини Буртиків. Брат Петро був засуджений у 1946 р. радянським режимом до багаторічного ув'язнення за причетність до Українського підпілля. Петро Буртик відбував покарання у Північному Сибіру на шахтах Воркути і лише з часом йому дозволили перебратися в Караганду.

Саме від брата Петра, якого Іван не бачив 53 роки (!), він довідався про страшну правду: услід за Петром вивезли на Сибір, а згодом у Казахстан, їхнього батька Василя Івановича Буртика з мачухою Домкою. Туди ж – до тодішньої «столиці» сталінського КарЛАҐу – вислали й їхню старшу сестру Ірену з чоловіком Стефаном та його родичами. Так через сталінську тоталітарно-репресивну політику сотні тисяч українців опинялися в Казахстанському краї – у таборах, на виселенні, на примусових роботах…

Вперше побачивши, як живуть казахстанські українці, Іван Буртик перейнявся активним і щирим піклуванням про них.

З цією метою він ще двічі за життя відвідував Казахстан. Кількість організованих ним в Америці акцій на підтримку колишніх суджених радянським режимом українців, що змушені були залишитися в Казахстані й яким не вільно було повертатися в Україну, – важко перелічити. Неодноразово Іван Буртик організовував грошову допомогу колишнім воякам УПА, серед яких він стрінув у Казахстані двох своїх побратимів-дивізійників, що потрапили наприкінці війни до лабетів сталінських сатрапів і були засуджені до великих термінів ув'язнення.

Чи не найбільшою допомогою Івана Буртика українцям Казахстану була організація неодноразових акцій за допомогою американських громадських інституцій, спрямованих на побудову та підтримку українських церков (УГКЦ) у Казахстані – у містах Караганда, Павлодар, Астана, Шидерти. А дерев'яну церкву в м. Сатпаєві побудовано його власним коштом.

Дуже важливим стало й те, що під час відвідин Казахстану Іван Буртик зустрівся з представниками казахстанської влади, й зміг переконати їх у необхідності відкриття великого Музею в пам'ять про численні жертви політичних репресій. Також завдяки його організаційним клопотам і особистій грошовій допомозі, було встановлено пам'ятні знаки Синам і Донькам України, замученим у карагандинських концтаборах, для яких вічним притулком стала цупка казахська земля.

Але навіть і цей перелік наведених тут шляхетних прижиттєвих вчинків пана Буртика заради інших людей – далеко не є повним.

Разом із тим, щире серце пана Івана стало оберегом його щасливого подружнього життя. Протягом майже 55 років поруч із ним була кохана дружина, мама їхніх трьох дітей: доньок Любці та Ірці й сина Романа, а також бабуся сімох онуків – св. п. пані Ольга. Усіх своїх найдорожчих рідних вона полишила у липні 2004 р.

В усі подальші роки, за зізнанням пана Івана, його рятувала від самотності тільки праця. Він багато писав до преси, листувався, давав інтерв'ю, піклувався – як і завжди – про всіх, крім себе. Особливо його цікавили події в Україні, за яку він завжди переживав і для якої старався так багато зробити…

Згадуючи пана Івана Буртика у річницю його 100-річчя як мудру, інтелігентну, чуйну серцем непересічну особистість, віддаймо данину шани йому та всім будівничим Української ідеї, що прагнули – понад усе – працювати в ім'я України.

Тарас ЧЕРНЕГА,
Казахстан

(Довідково для редакції про автора:
Голова Українського Товариства «ВАТРА»,
кандидат філологічних наук,
місто Астана, Республіка Казахстан)

Не підлягає забуттю

В діаспорі українські громади не мовчали, а докладали багато зусиль, щоб правда про Голодомор-Геноцид дійшла до всього світу. Очевидці Голодомору старалися описати цю трагедію, як і видатні науковці, між ними Robert Conquest, James Mace, Ann Applebaum, Timothy Snyder.

У столиці США було споруджено пам"ятник жертвам Голодомору, як і в інших містах Америки, де що-року відзначається ця трагедія. Мистецьку програму розпочав Дитячий хор "Світанок Флориди" під проводом маестра Олега Майовського піснею "Молитва за Україну", а Аделіна Грозов, тато якої х на війні, заспівала його улюблену пісню "Там біля тополі". Вірш "Свічка - пам"ять" виконала Єва Булатецька, а вірш "Свічка пам"яті жертв Голодомору" виконала Єва Даніловець.

На закінченя програми Церковний хор св. Марії під проводом др. Юрія Шевчука виконав "Там де в небі" та "Богородице Діво" Понад 150 присутніх було запрошено на каву й печиво, яке приготовили члени 56 Відділу Союзу Українок Америки під проводом Богдани Пужик. Щира подяка за успішне переведеня відзначеня Голодомору-Геноциду отцям - душпастерям та членам Громадського Комітету: Богдані Пужик, Ліді Білоус, Лесі Попель, Нелі Лехман, Юлі Даніловець і Христині Шелдон.

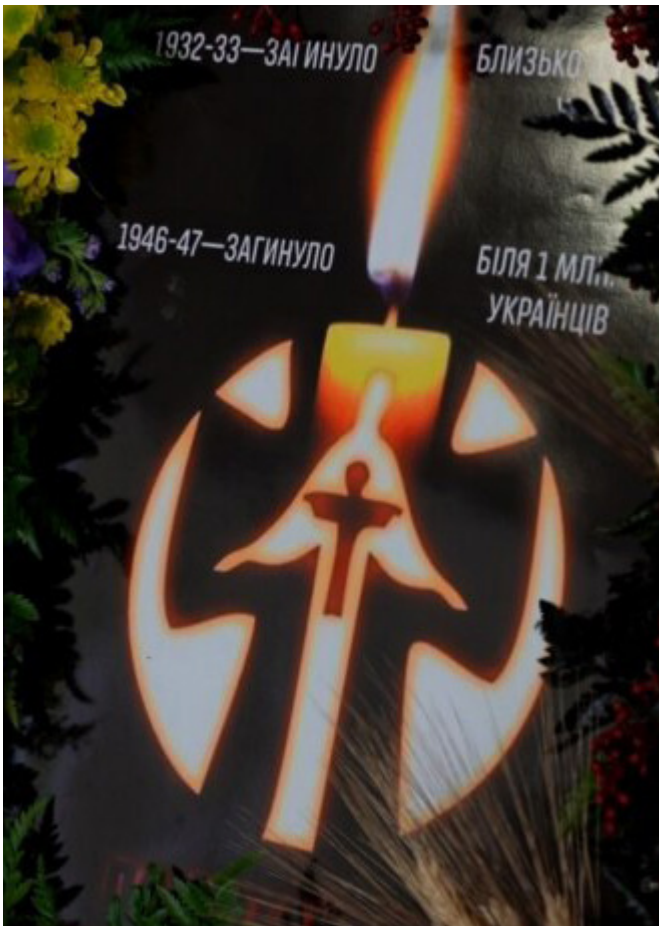

Віра Боднарук, голова Громадського Комітету

Біль лікується любов'ю

Ivanna Przepiórska-Maszczak,"Love and Pain", Вінниця 2024, вид. ТОВ «ТВОРИ», переклад на англійську: д-р Ярослав Войтко, с. 292

Оголошення про зустріч з українкою зі Сполученого Королівства пані Іванною Мащак у церкві Сент-Джеймс центрального лондонського району Вестмінстер оприлюднили ще за місяць до події. Це було понад три роки тому, і тоді цю зустріч влаштовували не представники українських організацій Британії, як переважно бувало, а директор Музею комуністичного терору пан Джеймс Бартолом'ю. Тож невдовзі, щоб послухати цю незвичайну жінку, квитки придбали майже сотня слухачів, і переважна більшість з них були не етнічні українці, а британці.

Півтори години аудиторія, затамувавши подих, слухала історію поважного віку сивої невеличкого зросту жінки, яка у боротьбі за українську справу пройшла у своєму житті, по суті, всі кола пекла – від нетривалого ув'язнення у польських казематах кінця 1930-х років до безкінечного шляху аж до російського ГУЛАГу на Колиму й Магадан, де на неї чекав чи не найчорніший табір Бутугичаг. Кривавий маршрут молодої українки тривав радянськими полями, лісами, холодними далекосхідними морями, а потім ще й засніженими сопками.

Про історію боротьби за українську справу свою та всієї своєї родини пані Іванна розповіла й у споминах «Дорогами минулого», які протягом десяти років витримали вже два видання і яких нині вже не знайдете у книгарнях.

Презентація другого видання книжки (видавництво «Кліо») відбулася у 2019 році на популярному Книжковому Арсеналі у Києві, де пані Іванна на широку аудиторію у товаристві пана Василя Овсієнка – ще одного українського дисидента-страждальця від російських тюрем 80-х років, колишнього директора Українського Інституту національної пам'яті Володимира В'ятровича та невтомної правозахисниці Лесі Матвійчук – розповідала історію свого непростого життя.

А з початком у 2022 році широкомасштабного вторгнення Росії в Україну пані І.Мащак, щоб якось підтримати Україну в цей важкий час війни, зокрема, тамтешнім дитячим шпиталям, повідомила, що готова переказати всі кошти від перекладу на англійську мову своїх спогадів – аби тільки хтось взявся за цю роботу. Тут саме випадає згадати історію нашого з нею знайомства. З пані Іванною ми запізналися в Лондоні на початку 2000-х років під час моєї дипломатичної каденції у Посольстві України у Сполученому Королівстві й відтоді під час нечастих зустрічей (живемо у різних країнах) я не втомлювався слухати розповіді цієї відважної і сильної жінки, а вони були такі цікаві й такі гіркі... Власне, спілкуємося з нею й досі – лиш тепер переважно "Скайпом". Тому й, особливо не задумуючись, я прийняв рішення негайно взятися за переклад цих спогадів

на англійську, на що пані Іванна з вдячністю погодилася. Невдовзі перед тим вийшло поважне видання про ГУЛАГ відомої американської журналістки Енн Епплбаум, яке відкрило багатьом у англомовному світі очі на цю й досі не дуже вивчену сторінку радянської історії. Однак пані Іванна своїми мемуарами «Love and Pain», безперечно, розширила горизонти цієї теми, подавши її з потужним українським акцентом. Фінансовий бік цього видання радо зголосилася взяти на себе Асоціація українських митців Британії, засновником і президентом якої є пані Алла Сіренко (Ukrainian Cultural Association in the United Kingdom). Переднє слово написав пан Джеймс Бартолом'ю, а велике інтерв'ю з пані Іванною, яке взяла у неї журналістка Аріадна Войтко, вміщене наприкінці книжки. Спогади цікаві не лише тим, що подають історичне тло життя українців початку й середини XX століття, а й цінні багатьма важливими, хоч і сумними деталями радянської каральної системи, як і прізвищами жертв і катів та особистими розповідями в'язнів ГУЛАГу – нащадки неодмінно мають знати про це.

Після Другої світової війни, із запровадженням у Польщі комуністичного режиму, почалися тяжкі страждання для колись щасливої української родини – священника-батька та вчительки-мами. Четверо дітей мали їх лише радувати, але з початком Другої світової війни, а згодом і з виникненням на заході України руху опору – створенням Української повстанської армії - життя всіх родин змінилося кардинально. Тож невдовзі родина Пшепюрських, в якій народилася Ася, втрачає двох синів-патріотів, які віддають життя за Україну, а третього сина й наймолодшу донечку забирають за підпільну роботу в УПА спочатку до польської дефензиви, а згодом їм простелився довжелезний шлях аж на радянський Магадан – туди, де дідько каже добраніч.

У книжці пані Іванни постає не лише її родинна історія, а й розповідь про життя і побут, відзначення традиційних свят, про вистави у сільських аматорських театрах Галичини, про місцевий Союз українок. Власне, у ній, ніби в мініатюрі, відображається життя тодішньої Галичини та польських східних земель, населених переважно етнічними українцями. Авторка розповідає про становлення українського руху Опору на території Польщі, про те, як українців розпорошували по всій території країни (і їм іноді доводилося ночувати просто неба), щоб вони, бува, не згуртувалися та не виступили проти польської влади, про ганебну операцію "Вісла".

А згодом авторка ділиться й здобутим кров'ю гірким досвідом життя й виживання у ГУЛАГу, особливо коли ситуація стає майже нестерпною – непомірно тяжка праця, чи тріскучі морози, чи постійне недоїдання, чи тяжкі хвороби. Не раз у цьому багатьом допомагала твердість характеру й відвага. Серце рветься від розповіді пані Іванни про відзначення Різдва чи Великодня в таборах: всі дівчата у ті дні подумки були зі своїми рідними, чи не погодинно уявляли собі, що в певний час напередодні свят робилося в їхніх домівках. Тож у тій далечині вони намагалися відзначити свято навіть у бараку. Не могли вони собі лише уявити, що для їхніх родин то тривали чорні дні непевності й постійних тривог за своїх дочок, що були в цей час на іншому кінці світу - не знали, чи зможуть коли й побачитися.

Але часом у дівчачих таборах траплялися й світліші моменти, коли в'язні з чоловічих таборів заводили з дівчатами платонічні романи в записках. Пані Іванна подає нам одну таку історію кохання у листах.

У книжці авторка розповідає і про життя багатьох своїх колежанок, які також пройшли невимовно тяжкий шлях вдалині від рідної землі та кому пощастило повернутися до України. Жінки – колишні політв'язні, які після звільнення поселилися у різних частинах України, не забували одна одну - постійно

листувалися, обмінювалися враженнями про політичну ситуацію в Україні. А у 1991 році майже всі вони зібралися в Києві на 1-й Всеукраїнський Конгрес політв'язнів.

Однак пані Іванні траплялася у житті не лише гірка доля. Після радянських таборів, повернувшись до Польщі, вона працювала у бібліотечній мережі, а якось-то на вакації поїхала відвідати приятельку в Британії і зустріла там українця - колишнього вояка дивізії «Галичина» пана Володимира Мащака. А за кілька днів вони побралися, тож з початку 1960-х років вона живе і працює у Лондоні. І хоч їй легко тут нічого не давалося, та після всього важко пережитого це були незрівнянно менші труднощі. А вийшовши на пенсію, наша героїня почала вчитися малювати, і на сьогодні вийшло вже два каталоги її прекрасних дуже світлих і колоритних акварелей. Давно вже немає на світі тих жорстоких колимських і магаданських наглядачів, сподіваюся, що немає вже й тих бараків-таборів, а пані Іванна й досі зберегла свій життєвий стрижень і оптимізм, свою віру в Україну, які й дозволили їй вижити і міцно втриматися на ногах.

Спогади рясно ілюстровані рідкісними фотографіями різних часів, зроблених у Польщі, Україні та у самому ГУЛАГу (зокрема, селищі Хенікандж Магаданської області Росії). Вони відкриють англомовним читачам очі на всю трагедію українців, яких через комплекс історичної меншовартості не втомлювалися гнобити й нищити росіяни ні у XX, ні у XXI століттях.

Працюючи над цим перекладом, я намагався наблизити тогочасні радянські й українські реалії до англомовного читача, який, можливо, вперше знайомиться з періодом історії України 30-50-х років минулого століття, у зв'язку з чим включив кілька десятків приміток, роз'яснюючи роль національно-визвольних організацій і рухів (Українська повстанська армія, дивізія "Галичина" тощо), а також окремих борців за волю України, щоб допомогти створити у тих, хто цікавиться українською історією, більш цілісну картину того, через що довелося пройти українському народу і чому він так запекло і нині відстоює свою свободу і незалежність від російського ворога.

Упевнений, що тепер, після виходу мемуарів «Love and Pain» англійською мовою, аудиторія шанувальників невтомної української патріотки з Британії стане значно більшою, ніж у вестмінстерській церкві Сент-Джеймс.

Д-р Ярослав Войтко,
Торговельний представник
України в США (1999-2003 рр.)
та Великій Британії (2006-
2010 рр.)

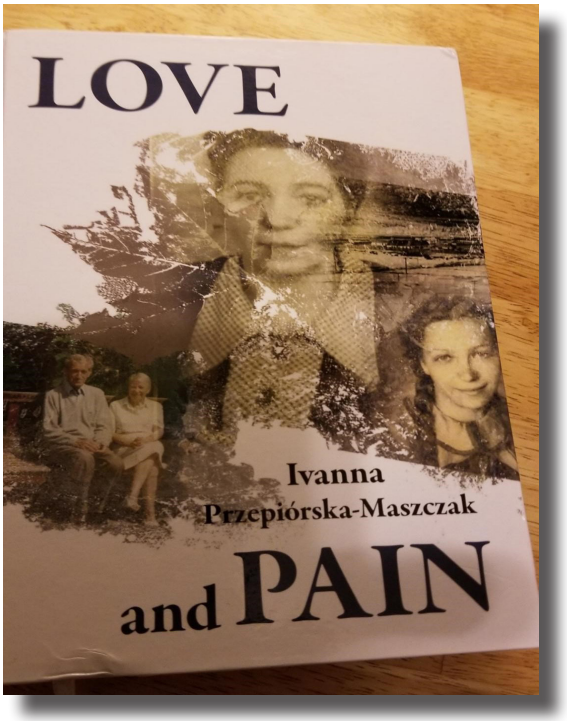

Примітка від редакції:

Охочих придбати книгу просимо звертатися до: Стефан Лашин, електронна адреса: slaszyn@aol.com, телефон: 516 582 0258 (США) Ціна 30 доларів плюс вартість доставки по території США та до Канади. Кошти від продажу книги авторка та перекладач передають на дитячу лікарню в Україні.

“Ексклюзив”

Дев’ятирічна волонтерка: як маленька дніпрянка збирала донати на привітання дітям військових

***Софія Чабан** – юна поетеса з Дніпра. Дівчинка вже має свою збірку «Хмаринкові мрії». Її тато Станіслав – військовослужбовець. Служити почав ще задовго до повномасштабного вторгнення. Його діти, Софія та Всеслав, у прямому сенсі слова – діти війни. Натомість дружина військового Аріна займається волонтерством. Вона – засновниця БФ «Тримаймося разом».*

«Напередодні дня Святого Миколая, коли, на жаль, є діти, чий батько не може їх привітати, Софія вирішила зібрати кошти для того, аби купити смаколики малечі. Мова про хлопців та дівчат, чиї батьки служили у 128 бригаді, як і її тато, і, на жаль, загинули або зникли безвісти.

Купивши збірник віршів «Хмаринкові мрії» за 200 грн для себе, ви донатите 50% на смаколики дітям – такою була ініціатива Софії», – розповідає Аріна.

Загалом було зібрано 3200 грн і три пакети смаколиків. Військові допомогли юній волонтерці передати все це.

Смаколики військові передали дітям

В реаліях сьогодення привітання відбувались у бомбосховиші

А ще Софія сама написала гімн для 230 батайльону 128 бригади!

“6 грудня в День ЗСУ та день св.Миколая Софія отримала першу у своєму житті медаль. В день Збройних Сил України. Від мужніх і прекрасних воїнів 230 Окремого Батальйону Сил Територіальної Оборони м. Дніпро. Щиро дякуємо Вам, хлопці, за таку відзнаку. Допомагати і підтримувати вас – це велика честь. Також командир батальйону пан Руслан Креньов вручив Софії прапор і шеврон батальйону. Така тепла зустріч з купою обіймів і посмішок. Пишаюсь нею, пишаюсь знайомством з кожним бійцем батальйону. Носи з гордістю цю нагороду, моя зоре. Дякую, за медаль, вручену мені, дуже приємно. Просто гордість за дитину бере гору над власними здобутками”, – зазначила мама Софії Аріна. Для Софії вже 230 батальйон ніби друга родина, адже всі побратими батька дуже добре знають юну волонтерку.

Напередодні Нового Року для дітей загиблих військовимх, в тому числі і 128 бригади у Британській міжнародній школі, було проведено великий захід. Це нагоди дати дітям відчуття свята в надважкі часи.

“Поки у нас є молодь, яка виступає за все, що є сильним і мужнім, наше майбутнє забезпечене. Краща версія нас”, - каже Аріна.

Родина Чабан - Аріна, Стас, Софія і Всеслав.

Власн. Інформ

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

У Бібліотека української діаспори імені Джона Маккейна з успіхом прийшло відкриття проекту Україно- Американського дискусійного клубу “Думки без кордонів”, ініціаторами цього заходу виступила редакція всеукраїнського щомісячнмка “Бористен” та фундація “Прометеїв отвіт”, США. Локацію обрано невипадково, оскільки бібліотека покликана займатися роботою з діаспорою українською, з цікавими проектами. Участь в дискусії взяли, окрім української сторони, представники Сполучених Штатів Америки, голова фундації “Прометеїв отвіт” Петро Палюх та громадський діяч штату Міннесота Олександр Полець. Тема “Чому українці мають святкувати 25 грудня Різдво” обрана невипадково, оскільки релігійний чинник є дуже важливим в житті сьогоднішньої українського соціуму та й держави загалом. А тому навернення українців до святкування одного з найбільших визначних свят в християнстві разом з цивілізованим світом, а не з московією відіграє дуже велику роль!

Подивитись відео можна тут, перейшовши за QR-кодом

Наша Церква

Видання благословив Патріарх УПЦ КП Філарет. Бюлетень відіграє важливу роль в регіоні та Україні по наверненню населення до духовних витоків нації та релігійності. Виходить з вересня 2002 року. З грудня 2018 року додаток називається «Наша Церква»

Релігійний додаток часопису "Бористен"

№ 40 (2024)

Святий Миколай навчає нас бути смиренними перед Богом та лагідними до ближніх, але непохитними борцями проти зла та гріха, – Митрополит Епіфаній

Сьогодні ми вшановуємо святителя Миколая Чудотворця, архієпископа Мір Лікійських. Хоча час його життя та служіння віддалений від нас на 17 століть, його приклад віри і чеснот продовжує надихати в цілому світі все нові й нові покоління християн.

Оспівуючи святого Миколая Церква називає його правилом віри, образом лагідності та вчителем стриманості.

Правило – це зовнішній зразок, це настанова, яка спонукає дотримуватися певного визначення. Для християн віра є невід'ємною передумовою до спасіння, адже саме так про віру каже нам Господь. Водночас ми знаємо як зі слів Священного Писання, так і з науки Церкви та життєвих прикладів, що віра може бути різною: правдивою або марною, міцною чи слабкою. Віра як узагальнене явище в різних її проявах присутня в житті кожної людини. Але не будь-яка віра є корисною для нас. Бо до спасіння та вічного життя веде лише віра істинна, міцна та плідна.

Саме тому нам корисно порівнювати свою віру з тією, яка є засвідченим добрим зразком. Бо часто люди, беручи мірилом самих себе, свої думки та враження, приходять до хибних висновків. Саме так гріх увійшов у наше життя – перші люди, покладаючись на себе, довірилися змію та повірили його словам більше, ніж тому, що сказав Творець.

Ось чому для нас життєво важливо мати зразки, з якими справді слід порівнювати наше власне життя. Святитель Миколай є таким живим прикладом, живим правилом для нашої віри та нашого духовного життя.

Бо коли ми будемо порівнювати себе з грішниками, то можемо спокуситися так, як спокусився фарисей з притчі, порівнюючи себе із митарем і думаючи, що він є кращий за грішного митаря і його життя є більш богоугодним. Але коли ми будемо порівнювати себе зі святими, з їхньою вірою та її добрими плодами, із чеснотами, яких вони досягли, то будемо краще бачити, як багато нам ще слід зробити для того, щоби бути більш досконалими.

Святий Миколай названий Церквою образом лагідності. З його життя ми знаємо про численні справи милосердя, які він звершував, досконало виконуючи Господню заповідь любові до ближнього як до самих себе. Водночас необхідно привернути увагу до важливої та духовно повчальної сторони життєвого прикладу святителя. Він справді був лагідним, смиренним, терпеливим, поспішав робити добрі діла. Але коли йшлося про дотримання істин віри – святий Миколай був незламним і безкомпромісним. Час його служіння як ієрарха припав на появу і поширення злочестивої єресі Арія, послідовники якої відкидали божественну гідність Господа нашого Ісуса Христа. І життя святого розповідає, що коли на соборному слуханні він почув проповідь богохульної єресі, то обурився настільки, що вдарив єретика по обличчю. За це учасники собору вирішили його, як порушника дисципліни, покарати позбавленням сану. Але у видінні Сам Господь показав, що Він благословляє святого Миколая за його ревність про чистоту віри. Саме тому часто на іконах святителя його зображають разом зі Спасителем і Богородицею, які з небес благословляють архієпископа Миколая.

Цей приклад показує нам, що християни повинні бути лагідними та смиренними, але не можуть і не повинні заради приязного ставлення інших людей поступатися істиною Божественного Одкровення. Бо світ цей нав'язує християнам думку, що заради згоди між людьми слід бути, так би мовити, гнучкими та поступливими у питаннях віри в Бога.

Святий Миколай подає нам інший образ життя і дій – він був смиренним та лагідним в усьому, що стосувалося його особисто, був милосердним і жертовним. Але водночас був незламним і непохитним у тому, що стосувалося віри, стосувалося істини Божественного Одкровення і догматичного вчення Церкви.

Святитель, якого ми нині вшановуємо, був живим втіленням заповідей, до виконання яких спонукає апостол Павло, кажучи: «Будьте однодумні між собою; не звеличуйте себе, а наслідуйте смиренних; не будьте зарозумілі; нікому не відплачуйте злом за зло, але дбайте про добро перед усіма людьми. Якщо можливо і залежить від вас, перебувайте в мирі з усіма людьми» (Рим. 12: 16–18). Водночас святий Миколай був тим, хто дотримувався правила: «Богові треба коритися більше, ніж людям» (Діян. 5: 29). Отже, святитель навчає нас прикладом свого життя і служіння, що християни повинні бути смиренними перед Богом та лагідними до ближніх, але водночас непохитними і незламними борцями проти зла та гріха.

Оспівуючи Миколая Чудотворця, Церква називає його вчителем стриманості. Саме це іменування – вчитель – також вказує не лише на його власні досягнення духовні, але також і на наш обов'язок. Бо не буває вчителя без тих, кого він навчає. Якщо святий названий вчителем, то хто є його учнями? Коли ми вшановуємо святителя Миколая і визнаємо його за добрий приклад у вірі та житті, то ми маємо духовний обов'язок навчатися від нього, бути його учнями. Святий показує нам добрий приклад, навіть більше – як живий і невтомний помічник всіх потребуючих, хто з вірою до нього звертається, Миколай Чудотворець і нині щедро від даного йому Богом дару благодаті подає духовну допомогу. Тому ми маємо можливість не просто згадувати про чесноти і подвиги його життя в минулому – ми і нині звертаємося до святого Миколая, як до того, хто угодив Богові, хто чує звернені до нього прохання і у відповідь поспішає на допомогу.

Знаючи все це, дорогі брати і сестри, маємо обов'язок не лише сьогодні, в день свята, прославити Миколая Чудотворця і згадати про його життя, сповнене чеснотами, але справді повинні брати його за приклад, за правило, за образ і зразок для свого життя. Маємо навчатися від святителя Миколая, як від доброго вчителя. І тоді, за його заступництвом і з його допомогою, ми зможемо досягти багатьох добрих плодів для нашого духовного життя, йдучи шляхом спасіння до Царства Небесного!

Предстоятель взяв участь у першому військовому молитовному сніданку

Блаженнійший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній в День Збройних сил України, 6 грудня 2024 року, взяв участь у першому військовому молитовному сніданку, який відбувся у Києво-Печерській Лаврі.

Подія за участю Президента України Володимира Зеленського об’єднала військовослужбовців, представників Церков та релігійних організацій, капеланів, волонтерів, політиків та іноземних гостей.

Під час заходу лунали молитви, зокрема, за командування ЗСУ, Сухопутні війська, Повітряні сили, Військово-Морські сили, Десантно-штурмові війська, Сили територіальної оборони, Сили Спеціальних операцій, Сили логістики, Сили безпілотних систем, війська зв’язку та кібербезпеки.

Предстоятель освятив реабілітаційний центр для захисників і захисниць України – «РеабіЦентр»

Блаженнійший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 7 грудня 2024 року відвідав у столичному Інституті травматології та ортопедії НАМН України реабілітаційний центр «РеабіЦентр».

Створення нового простору для реабілітації відбулося за ініціативи Олеся Довгого, а також партнерів Благодійного фонду родини Довгих «Можемо разом». Тут зможуть безкоштовно проходити реабілітацію понад 1000 військових на рік.

Його Блаженство супроводжував настоятель храму Малої (Теплої) Софії протоієрей Петро Ландвитович.

Предстоятель автокефальної Української Православної Церкви звершив освячення реабілітаційного центру для захисників і захисниць України, оглянув його приміщення й обладнання, а також поспілкувався із командою «РеабіЦентру» та лікарями мультидисциплінарної команди, які лікують військовослужбовців.

Окрім того, Митрополит Епіфаній відзначив мецената, автора ініціативи РеабіЦентр Олеся Довгого та медичних працівників реабілітаційного центру церковними нагородами.

«Шановні лікарі та меценати, щойно ми звершили освячення цього центру і закликали Боже благословіння на всіх, хто буде тут працювати і проходити реабілітацію. Зараз, в час важких випробувань війною, ваше богоугодне служіння має неабияке значення. Адже ви виявляєте любов до тих, хто втратив здоров'я захищаючи Батьківщину і своїми знаннями, працею та досвідом сприяєте їхньому відновленню й оздоровленню. Тож нехай Господь допомагає вам у цій благородній справі служіння ближнім», – сказав Блаженнійший владика.

Предстоятель ПЦУ зустрівся з Папою Римським Франциском

13 грудня 2024 р. у Ватикані Блаженнійший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній зустрівся зі Святійшим Отцем Франциском, Папою Римським. Зустріч відбулася у бібліотеці Апостольського палацу, де понтифік офіційно приймає гостей.

Під час розмови Предстоятель Православної Церкви України привітав понтифіка з 55-літтям священицького рукоположення, яке відбулося 13 грудня 1969 року, та майбутнім днем народження, а також тепло подякував главі Римсько-Католицької Церкви за гуманітарні ініціативи Святого Престолу, спрямовані на допомогу постраждалим від російської агресії проти України, українським біженцям та вимушеним переселенцям. Митрополит Епіфаній висловив вдячність за особисте сприяння Папи Франциска у питаннях звільнення українських військовополонених та повернення в Україну депортованих російською владою дітей.

«Для нас дуже важливим є Ваш постійний заклик до молитви про мир для України, спрямований до католиків усього світу і до всіх віруючих. Бо ми віримо, що молитва, яку постійно, щодня підносять мільйони християн у всьому світі, має велику духовну силу. Бог чує ці молитви і допомагає.

Наш народ прагне справедливого миру, прагне захистити свою свободу, свою державу, прагне будувати вільну, демократичну європейську Україну. І ми віримо, що з Божою допомогою та завдяки підтримці всіх наших друзів у світі, ми досягнемо цієї мети» – зазначив у розмові з Папою Франциском Митрополит Епіфаній.

Також Предстоятель Православної Церкви України підкреслив, що наша держава пишається плідною міжрелігійною та міжконфесійною співпрацею, прикладом якої є Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій. «Минулого разу ми мали зустріч з Вашою Святістю, коли тут в січні 2023 року перебувала делегація Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій. Ми надалі плідно співпрацюємо в Раді – християни різних сповідань, представники українських громад юдеїв та мусульман. Перед приїздом до Вас ми мали зустріч у Варшаві, яку організували Конференція Європейських Церков та Польська екуменічна рада, де ми свідчили про наше спільне прагнення досягнути перемоги правди і встановлення для України і Європи справедливого миру. Також ми у складі Ради мали плідні зустрічі у Києві з Вашими представниками кардиналом Пароліном і кардиналом Дзуппі – розповів Папі Франциску Митрополит Епіфаній. – Для нас важливо, щоби християни і всі люди доброї волі продовжували єднатися у протидії злу, у протидії несправедливій російській агресії проти України, в осудженні воєнних злочинів та актів геноциду. Бо коли ми разом протидіємо злу і тим, хто його примножує або потурає йому – ми здатні, з Божою допомогою, досягати справжніх успіхів, бо темрява ніколи не може перемогти світло».

Також Блаженнійший владика розповів про конструктивні взаємовідносини, які є між Православною Церквою України та католицькими Церквами східного і латинського обрядів в Україні. «Ми радіємо, що маємо конструктивні та справді добрі відносини як з Українською Греко-Католицькою Церквою, так і з Римсько-Католицькою Церквою в Україні, і ми цінуємо нашу співпрацю на славу Божу та для добра українського народу» – зазначив він.

Папа Римський Франциск висловив солідарність з народом України, який страждає від війни та прагне досягнути миру. Також він тепло привітав Предстоятеля Православної Церкви України з нагоди візиту і побажав успіхів.

Блаженнійший Митрополит Епіфаній розповів Святійшому Отцю Папі Франциску про майбутні богослужіння, які він звершить в Римі та в Барі. «За підтримки Італійської митрополії Вселенського Патріархату та особисто митрополита Полікарпа ми матимемо можливість тут, в Римі, в храмі святого Феодора зібрати українців для молитви про Україну. А в понеділок ми будемо мати можливість у базиліці святителя Миколая в Барі за люб'язною згодою Римсько-Католицької Церкви служити Божественну літургію біля мощей цього великого святого, якого дуже шанують християни Сходу і Заходу.

З життя святителя Миколая ми знаємо, що він був не лише милосердним і жертовним, допомагав нужденним, але також він був поборником справедливості і мужньо протистояв неправді. Тому ми будемо просити святого Миколая, якого по особливому люблять в Україні, допомогти нашому народу, захистити від несправедливої воєнної агресії, покласти край війні та утвердити справедливий, благословенний мир. Будемо простити допомоги святого у звільненні полонених та несправедливо ув'язнених, про захист від переслідування тих, хто живе на окупованих російською армією українських землях. І ми віримо, що за заступництвом Пресвятої Богородиці та святого Миколая і всіх святих Господь наблизить час благословенного миру.

Ми будемо молитися за нашого Президента і державу, за наших воїнів-захисників, за поранених на війні. А також особливо будемо просити благословення Божого і допомоги святого Миколая для всіх, хто справді прагне, щоби в Україні та в Європі нарешті був відновлений мир.

Зараз, коли ми зустрічаємося, українські міста, наші мирні мешканці знову перебувають під масштабною російською атакою, під обстрілом ракетами та дронами. Щодня гинуть люди, ми платимо страшну ціну за свій вибір бути вільним народом, бути демократичною європейською державою, за наше бажання ніколи знову не потрапляти під ярмо тиранії. Тому наш народ справді хоче завершення війни, щоби агресор пішов з нашого дому, щоби був утверджений справедливий, Богом благословенний мир. І ми віримо, що Бог може створити чудо там, де люди не знають, як досягти успіху» – сказав у розмові Предстоятель ПЦУ.

На завершення зустрічі відбувся обмін пам'ятними подарунками. На згадку про візит і спілкування Блаженнійший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній подарував Святійшому Отцю Папі Римському Франциску панагію із образом Богородиці «Спасіння римського народу», виготовлену українськими майстрами. «Ми знаємо, що Ваша Святість особливо шанує цей образ, який є святинею для християн і Заходу, і Сходу. В Україні особливо люблять Пресвяту Богородицю, часто звертаються до Неї про допомогу і захист. Просимо Вас, Святійший Отче, завжди, коли Ви молитеся перед образом Богородиці «Спасіння римського народу», просити Пречисту Діву також про спасіння і захист для народу України» – сказав, передаючи панагію, Блаженнійший владика, на зворотній стороні якої вигравіювано латинською мовою слова з Послання до Римлян: «Отже, будемо шукати те, що служить мирові і взаємному повчанню» (Рим. 14:19).

У свою чергу Папа Франциск подарував Митрополиту Епіфанію художньо відтворений образ Богородиці «Спасіння римського народу», свої книги та пам'ятну медаль на честь дванадцятого року понтифікату.

Під час зустрічі Предстоятеля Православної Церкви України супроводжували заступник голови Управління зовнішніх церковних зв'язків митрополит Білоцерківський Євстратій та настоятель парафії Святої Софії Київської протоієрей Петро Ландвитович.

Від української держави у зустрічі брав участь Надзвичайний і Повноважний Посол України при Святому Престолі Андрій Юраш.

pomisna.info

ФУНДАЦІЯ «ПРОМІТЕЇВ ОТВІТ»

Головним пріоритетом Фундації з осідком у США є сприяння у збереженні української свідомості та ідентичності, культурної спадщини і традиції серед широкого громадського загалу, особливо серед студентів вищих навчальних закладів в Україні та за кордоном, надання фінансової і моральної допомоги науковцям, студентам, винахідникам, громадським активістам іншим чинникам, котрі формують громадянське суспільство та демократію в Україні. За чинним американським законодавством пожертви надіслані до Фундації «Прометеїв отвіт» не підлягають оподаткуванню.

Promethean's Retort, P.O. Box 35, Lyndhurst, NJ 07071-0035
USA . 4petrop@verizon.net, 201 460 1364